

HAYDİ

Temmuz-Ağustos 2023

20. Sayı

Ücretsiz

İki aylık kültür ve edebiyat dergisi

HAYDİ
İki aylık kültür ve edebiyat dergisi
Temmuz-Ağustos 2023
20. Sayı
Ücretsiz

Yayın Ekibi
Cevher Tat
Eren Sülün
Özden Selim Karadana
Yahya Altun

Editör
Eren Sülün

Genel Koordinatör
Özden Selim Karadana

Dergi Tasarımı
Cevher Tat

Kapak Görseli
Gizem Köroğlu

İnternet Sitesi
haydidergi.com

İletişim
info@haydidergi.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz

4 Eren Sülün

Öykü

6 Özden Selim Karadana - Yorgun Demokrat

10 Yaprak Ünver - Rahibe Olmak 1

13 Defne Kar - Naif Bir Şarkı

20 Eren Sülün - Dol Gözüm Dol

23 İlker Çalışkan - Süpürgelere Karşı Neler Yapabiliriz

28 Cevher Tat - Kısa Öyküler

29 Özge Öztürk - Beni Gerçekten Sev

33 Gizem Kargin - Çarşambaları Beni Arama

Şiir

5 Aslısu Uluçay - Düş

11 Çağdaş Ekin Şişman - Handa

15 Murat Gülcen - Olsun Be Mualla

39 Enes Turan - Emekliliği Yeni Başlayan Otobüs Duraklarına

41 Aycan Aluçlu - Boşluk

42 Mehmet Ali Dönmez - Kendiliğindenliğe Dair

Deneme

26 Deniz Dursun - Kendimle İlk Karşılaşma

35 Günsu Özkarar - Ötekinin Sesi

38 Tuğba Nur Gökdemir - Kusursuzluğun Kusuru

Fotoğraf

9 Sevda Deniz Karali - Bugünün Parçaları

16 Ayaz Yıldız - Streets of Istanbul

37 Tara Demircioğlu - Boşluk

Resim

25 Deniz Bayramoğlu - Mercek

İllüstrasyon

32 Emre Bayraktar - İstanbul Metrosunda Bir Gece

Önsöz

Eren Sülün

Herkese merhaba, 20. sayımızla sizinleyiz. Doğrusunu isterseniz heyecandan çok bu sayıyı da bitirmiş ve yayınlayacak olmanın "sonunda bitti" rahatlığı içindeyim. Bir yandan sıcaklar bastı (Bulduğum şehir gerçekten çok sıcak), bir yandan gündem bastı, bir yandan çevremde herkesin kutuplaşması, bir yandan geçim derdi bastı. Keyif aldığım şeylerden daha az keyif alırdım.

Bu durumlar yalnızca üretim yapma açısından değil, sosyal olarak da hayatıma etki etti. İnsanların sunduğu paylaşımlara ve tekliflere yalnızca ilgisiz kalmıyor üstüne "Millet aç, aç!" karikatüründeki adam gibi yaklaşıyorum. Bir şeyler okumaya hatta çerezlik bir şeyler izlemeye bile motive olamıyorum. Eskiden yemek yerken izlediğim youtube kanallarını bile artık beni bir yankı odasına hap-seden içerikler olarak görmekten kendimi alamıyorum ve yalnızlaşıyorum.

İçinde bulunduğum bu hâl baktığım yere göre bazen mini bir aydınlanma bazen de büsbütün karanlığa gömülmek gibi geliyor. İçimde kronikleşmiş sonsuz bir umutsuzluk ve umutsuzluğa karşı kayıtsızlık var. Artık yeni normal umutsuzlukmuş gibi geliyor.

Dergiye dönecek olursam, geride bıraktığımız üç senenin başta yayın kurulumuz olmak üzere birçok insanın birçok açıdan gelişmesine olanak sağladığını söyleyebilirim. Eski sayılara dönüp baktığımda ya da geriden gelen Haydi Podcast sayılarındaki içerikleri dinlediğimde, evdeki eski albümlere baktığımdaki hislere benzer hisler yaşıyorum. Bahsettiğim umutsuzluk ve kayıtsızlaşma durumuna rağmen hâlâ bir şeyler karalamak bana sağaltım yaşıyor. Umarım sizlere de hâlâ bir şeyler okumak ve özdeşlikler kurmak iyi hissettiriyordur.

İyi okumalar, iyi eğlenceler, sevgiler...

Düş

Aslısu Uluçay

Şiir

Dünya bu
Belki kımıldatır sırtını
Yüzüm düşüverir yere
Görmeden bana yakın günlerin şavkını

Büyüttüm kendimi
Bir seferde değil üstelik
Kaç gençlikte

Fakat büyük ateşin altında
Isıtırken kemiklerimi
Silerken alnımdaki teri,
Düşlerimin gayretini
Küçülebilir, küçülebilirim

Yorgun Demokrat

Öykü

Özden Selim Karadana

Gözlerimi zar zor açıyorum. Telefonun saati on ikiyi gösteriyor. Bu saate kadar uyumuşum. Çift kişilik yatakta bir o tarafa bir bu tarafa dönüyorum. Vücudumu esnetiyorum. Sanki üzerimden bir dozer geçmiş de tüm kemiklerimi tek tek yerinden oynatmış gibi. Bıraksanız bütün gün boylu boyunca uzanacağım ama bir karar verip bir çırpıda fırlıyorum yataktan. Doğruca mutfağın yolunu tutuyorum. Sıkı bir kahve iyi gelir şimdi. Üç kaşık filtre kahveyi ve biraz suyu haznesine dolduruyorum makinenin. O, onu hazırlaya dursun, ben bir duş alayım da kendime geleyim. Üstümü başımı mutfakta çıkarıyorum, çırılçıplak yolunu tutuyorum lavabonun. Evde kimse yok nasıl olsa. Ilık suyun altında gözlerimi kapatıyorum.

Dalmışım. Ellerim buruş buruş olmuş. Hemen fırlıyorum duştan. Bacaklarım bile uyuşmuş, sendeliyorum kaygan zeminde. Kim bilir kaç dakikadır duştayım. Kahve çoktan olmuş. Kahvemi alıp bilgisayarın başına geçiyorum. Bugün gerçekleşecek konserleri aratıyorum Google'dan. İsmi en garip grup hangisiyse onun biletini alacağım. Bigudi. Heh, bu güzel. Yeteri kadar kurduğuma kanaat getirince çıkarıyorum bornozu, yine çıplak bir şekilde odanın yolunu tutuyorum. Açıyorum gardrobu. En afilli gömleğimi geçiriyorum üstüme. Altına da hardal rengi şortumu. Boy aynasının karşısına geçiyorum. Janti oldum, janti. En karizmatik bakışımı fırlatıyorum aynaya. Bir öpücük atıyorum, bir tane daha. Sonra göz kırpıp bir öpücük daha. Hazırım. Ben hazırım da saat daha bir buçuk. Konser sekizde. Ne bok yiyeceğim ben akşama kadar?

Akışına bırak be oğlum deyip fırlıyorum sokağa. Ayağım nereye götürürse oraya gideceğim hesapta. Aylak aylak geziniyorum bir süre. Ama hiç iyi gelmiyor bu bana. Saçma saçma şeyler geçiyor aklımdan. Aklımla baş başa kalmak istemiyorum. Metroya atlayıp Taksim'e geçiyorum. İşte burayı seviyorum! Bir yığın insan, gürültü, kaos. İç sesimi bastırabilecek kadar insan kalabalığı... Kahvaltı yapmadığımı hatırlayıp, İstiklal'in girişindeki dönercilere yöneliyorum. Dört tane ıslak hamburger söylüyorum. Canım sıkırken bayılıyorum böyle pis şeyler yemeye. Taksim'de bilet alana mısır ikram eden nostaljik bir sinema vardır. Bir müddet yürüdükten sonra varıyorum Yeşilçam Sineması'na. Gişedeki adamcağız horul horul uyuyor.

"Merhabalar!" diyorum.

"Buyurun. Buyurun efendim hoş geldiniz." diyor adam gözlerini ovuşturarak.

"Afişlere baktım ama karar veremedim. En gürültülü film hangisi?"

"Nasıl?"

"Vurdulu-kırdılı hareketli olan bir film var mı?"

“Korkunçlu olur mu?”

“Olur, olur.” diyorum.

Eliyle gösteriyor adam bana afişi. “Azap Vakti” On üç, on dört yaşlarında bir erkek çocuğu, elinde de bez bir bebek var. Bez bebeğin tek gözü yok, çocuğun da tek gözünün ferî gitmiş. Ben afişe dalgın dalgın bakarken, az önceki adamcağz elindeki mısırı bana uzatarak yol gösteriyor bana.

“Buyurun, film başlamak üzere. Salon üç.”

Başlarda küçümsüyorum ama sonra sonra epey korkuyorum tek gözünün ferî gitmiş çocuktan. Ulan nereden girdik korku filmine. Kesin rüyama girecek. Betim benim sararmış bir şekilde sonunu getiriyorum filmin. Dışarı çıkıyorum ama saat hâlâ erken. Bir aşağı bir yukarı voltalamaya başlıyorum İstiklal’i. Sıkıntından sokak müzisyenlerine sarıyorum. Kızılderelilerle Kızıldereli, Karadenizlilerle Karadenizli oluyorum, horon tepiyoruz. Odur, budur derken nihayet vakit geliyor. Bir taksiye atlayıp konserin yapılacağı mekâna geçiyorum.

İnsanlar çoktan doldurmuş mekânı, tıklım tıklım. Bigudi’yi bile dinlemeye gelen var demek ki. Herkeste bir hareket hâli var, gözleri de cıvıl cıvıl... İçip gelmişler belli. Onlara yetişmek için bara yöneliyorum. İki hamlede çıkıyorum bar taburesine. Alışmadık götте tabure durmaz.

“Ne istersin?” diye bağıyor barmen, gürültülü müziğin içinden.

“Votka enerji, enerjisi bol, votkası az olsun.”

“Peki.” deyip hazırlığa girişiyor barmen. Yadırgıyor siparişimi. Gülümseyerek uzatıyor votkayı.

“Ee, gece uzun daha.” diyorum. Niye açıklama gereği hissettiysem. Bir his var üzerimde. Takip edilme hissi gibi. Sağıma dönüyorum. İki bar taburesi yanımda bir kız bakıyor bana, şaşkın şaşkın izliyor beni.

“Size bir içki ısmarlayabilirim.” diyorum.

“Oluur.” diyor tatlı tatlı.

“Hanımefendinin içkisini yenileyin lütfen.” diyorum barmene. Yine aynı alaycı gülümsemesiyle aval aval bakıyor suratıma, şerefsiz.

“Ben Suzan.”

“Ben de Cemal.”

“Sık gelir misin buraya?” diyor.

Başlıyoruz koyu bir sohbeta. Havadan, sudan, hayattan. Bir müddet sonra izin isteyip kalkıyor tabureden “Arkadaşlarımın yanına geçeyim, ayıp olur.” diyerek. Geç tabii. Benim neyim eksik? Bütün gece bu taburede çürüyecek hâlim yok. Ben de ilerliyorum piste doğru. Votkaların etkisiyle biraz yalpalıyorum ama façamı bozmuyorum hiç. Başta dandikti ama şimdi fena gelmiyor Bigudi. Gözlerimi kapatıp kendimi müziğin akışına bırakıyorum, başım tatlı tatlı dönmeye başlıyor, bütün kıvraklığımınla kollarımı ve bacaklarımı döndürüyorum. Gözlerimi açıp etrafıma bakıyorum. Herkesin gözü bende. Gözüm Suzan’a takılıyor, o da

bana bakıyor. Arkadaşlarının kulağına bir şeyler fısıldıyor sonra. Hep bir ağızdan bağırmağa başlıyorlar: “Cemal! Cemal! Cemal! Cemal!” Onlar bağırıldıkça ben daha da keyifleniyorum. Bedenimi yeni yeni figürlerle tanıştıyorum. Kalbim yerinden fırlayacak gibi. Ter içindeyim. Duruyorum. Derin derin nefes alarak alkışlar eşliğinde bar taburesinin yolunu tutuyorum.

Dalmışım. Biri kolumu dürtüyor. Suzan. Kim bilir kaç zamandır oturuyorum taburede.

“Hakanlara geçiyoruz biz. Sen de gelsene. Tabu oynayacağız. He yorulduysan o başka.”

“Yok yorulmadım, iyiyim.” Saatime bakıyorum. “Gelirim ama Tabu’da çok iyiyim, hepimizi üzerim.” diyorum yiğitliğe bok sürmeyerek. Ne yorulacağım be, bomba gibiyim.

Hakanların salonunda tikiş tepiş oturup Tabu oynuyoruz. Tipik öğrenci evi! Hiç havasını bastığım gibi değilim oyunda. Alkolden ağzım yamulmuş, kelimeleri de kafamı da toparlayamıyorum. Takımım kaybediyor ama bol bol gülüşüyoruz. Komik buluyorlar bu hâlimi. Oyun bitince çaylar kahveler eşliğinde dalıyoruz sohbete. Laf lafı açıyor, uzun uzun anlatıyorum hayatımı. Hepsi pür dikkat dinliyor. Gözüm telefonun saatinde. Hava aydınlanmaya yakın izinlerini istiyorum.

“Instagram’ın var mı?” diye soruyor Cansu.

“Yok, Facebook’tan ekleyebilirsin. Cemal Turan.” diyorum.

Evimin yolunu tutuyorum. Hava aydınlanıyor. Esnaf yavaş yavaş açmaya başlamış dükkânlarını. Simitçiye girip üç tane sıcak simit alıyorum. Eve varınca ilk işim çayı demlemek oluyor. Çayı da güzel demlerim he. Domatesle salatalıkları kesip, özenle yerleştiriyorum tabağa. Maydanoz ve nane demetleriyle süsleyip, zeytinyağını tatlı tatlı gezdiriyorum üstünde. Tepsiyeye peynir tabağının yanına iliştiriyorum. Çay da oldu. Her şey hazır. Odanın yolunu tutuyorum. Dirseğimin ucuyla sessizce açıyorum kapıyı. Yatağa yaklaşıyorum. Alnından öpüyorum Nazan’ı.

“Günaydın hayatım.” diyorum, tatlı bir gülümsemeyle.

“Günaydın.” diyor Nazan çapaklı gözlerle. “Nasıl olmuş arkadaşım?”

“İyi, iyi çok şükür. Omzuna platin taktılar. Bir daha motora binmeyeceğine söz verdirttiler.” diyorum. “Hadi az yana kay da yiyelim şunları kız, çaylar soğuyacak.”

Nazan 42 yıllık eşim. O da biliyor hikâye uydurduğumu da bizimkisi danışıklı dövüş. Biz ara ara çok büyük kavga ederiz. Ben o kavgalardan sonra alırım başımı giderim, bir gün kaybolurum. Günümü gün eder dönerim yuvama. Nazan da bilir yaramazlık etmeyeceğimi, ses etmez hiç. Geçenlerde yine kavga ettik böyle, girdik birbirimize. “İş yerinden Sibel duşta sabuna basmış, ayağı kaymış. Geçmiş olsuna gideceğim.” dedi. Git tabii, geçmiş olsun dileklerimi ilet dedim. Ee, ne de olsa ben demokrat bir eşim.

Bugünün Parçaları

Fotoğraf

Sevda Deniz Karali

yeterince seversen
her şey biraz çiçek
ve yetmedikçe paramparça
zamanla

Rahibe Olmak 1

Öykü

Yaprak Ünver

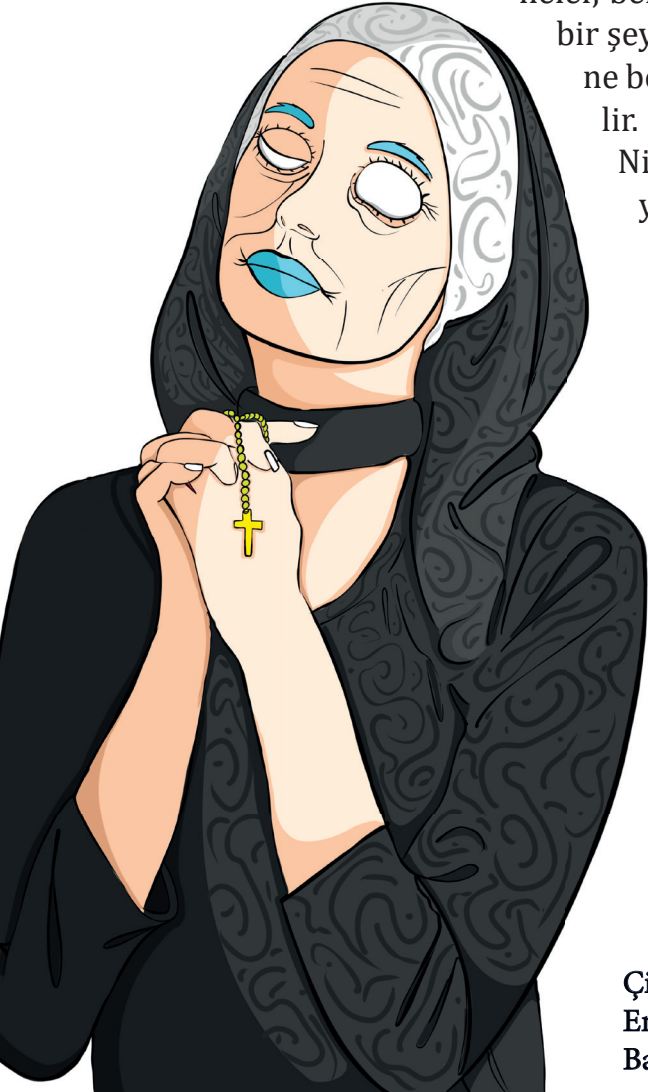
Allah'ıma* diyorum: Al beni. Beceremiyorum. Yaşayamıyorum. Bugün yine yakın uzak bir şehrin manastırında rahibe olmak istiyorum, çok mu? Ölüm ensemde, nasıl değilmiş gibi yaşayayım? 60 yıl daha yaşadım, 60 yıl daha sebepsizce kalktığım her sabah, sadece sabah oldu diye. 60 yıl boyunca her biri bana ölmeyi hatırlatmasına rağmen yaşamak zorunda kalacağım her gün batımı ve NİHAYET! NİHAYET! diyerek kucağına koşup ufalacağım her gece. Her uyku. Temiz mutfagım, temiz banyom, düzenli salonum, nasıl sigara içmiyorum, öleceğimi bile bile nasıl sigara içmiyorum, değil mi? Bir başkasına yaşam emri versem, ki gücümün sınırları dahilindedir; bir başkasına yaşam emri versem, ki kaçınılmaz yan etkisi ölümdür. Bir başkasına yaşam emri versem dikkatim yeterince dağılır mı?

Hayatımın şimdiye kadarki kısmı, geçtiğim her yol, yollarımın kesiştiği her kişi, her yer, her fikir, beni buraya getirdi - Hiçbir yerdeki bir kafeye. Seçenekler o kadar bol ki. Bir Amerikan market-eczanesinin şampuan reyonunda gibiyim hayatın karşısında, uçsuz bucaksız seçenekler duvarı karşısında, içindekiler listelerini okumakla mı, kokularına bakmakla mı karar vermeliyim? Önceliklerim neler, ben kimim, saçımın neye ihtiyacı var, saçımın neden bir şeylere ihtiyacı olsun? Bu özgürlük duvarı karşısında ne ben hayatta kalabilirim ne de saçım kafamda kalabilir.

Nihayetinde ben yaşamayı bilmiyorum. Çok akıllıyım diye kimse bana nasıl yaşayacağımı söylemiyor, ama keşke söyleseler. Keşke bir rahibe olsam. Günde yedi vakit dua etsem.

Bir vakit dini metinler üzerine tefekkür duası,
Bir vakit tövbe,
Bir vakit rica (o da vallahi kendim için değil),
Bir vakit şükür duası,
Bir vakit oruç,
Bir vakit kıyım,
Bir vakit koca bir âmin.

Şimdiden vuruluyorum sırf gülünce fıkır fıkır oynayan omuzlarına genç kızların ve şimdiden nefret ediyorum yaşlı kadınların ağız şapırtısından ve hatta poşet hışırtısından. Evde tek başıma turşu yerken boğazıma kaçan bir hıyar yüzünden ölüp çürümeyeceğim ve her zaman gidilmemiş bir başka yetişkin bale kursu var. Bazen böyle hissediyorum, hepsi bu.

Handa

Şiir

Çağdaş Ekin Şişman

senin iki gözün vardı
birini vurdular
dört oldu gözlerin

kadehleri boş bırakmadı saki
sakinin dört kolu vardı
birini kırdılar, kör oldu

hancı yevmiyelerden kesiyordu
çok midesi vardı onun
biri doysa diğeri acıkıyordu

bir kahkahayla kırıldı kapı
doluştu handan içeri
ünlemler ve soru işaretleri
yılmışsın onları kapının önüne
niyeysel
niyeysel yol gözledin hep
gelmedi kimse

hancıya dikti kör gözlerini saki
bir hışımla vardı yanına
enseye bir şişe, bir tekme kalçaya
hancı çarpa çarpa yığıldı yerlere
bağırmaya başladı hanın duvarları
lan bir kurtulamadı şu memleket be

bir cuş-u huruştur koştun handa
kadehler kendilerini kırmaya başladı bir anda
saçıldı dört yana sırçadan bir nağme
sözlerini bir sen biliyorsun
ama söylemiyorsun niyeysel
sadece saki duyuyor bu şarkıyı
tutuyor sesleri, kucaklıyor kolları
size söyledim ya kaç kere
kimse kaçmadı bu handan
kim geldiyse kaldı

sen gelmeyenlere küstün, küs
ama bil ki ruhları duymadı

anladık, sakiler ve kadehler aynı hamurdandı
ondan ya, aynı kapıya çıktı bahtları
saki bir köşede içiyor hâlâ hıncını
duvarlar bağırmayı çoktan bıraktı
sızdı bir köşede küskünlüğün
kırık kadehlere kelebekler konmaya başladı

vakit sabaha karşı
kelebekler beni bekliyorlardı
doğru ya
her gece ben içiririm onlara şaraplarını
bu handa bu kaçınıcı kavga, başlıyor bitiyor
kelebekler bu gece çok susamış, kana kana şarap içiyor
bacaklarından kadehlere şarap ince birer sızı
vakit sabâ makamı
süpürüyorum ünlemlerle soru işaretlerini
kapatıyoruz kelebeklerin kanatlarını

Naif Bir Şarkı

Öykü

Defne Kar

Bir pazar sabahı saat 10'du. Defterime o günün tarihini not alırken fark ettim temmuzda olduğumuzu. Geçip giden bu senede ayların ve günlerin ayırında olmadığını anladım sonra... Etrafıma bakındım. 8 yıldır bu şehirde yaşıyor olmama karşın buralara daha önce hiç gelmediğimi hatırladım. Şimdi aynı şehirde, her şey yeniydi. Buraları sevmiştim. İstanbul, bilgisayarlardaki "açık dünya" oyunları gibi. Seviye atladıkça, keşfedilecek yeni bir bölgenin kilidi açılıyor. Tabii bununla birlikte de yeni özellikler, yeni gizemler ve yeni canavarlar çıkıyor karşına. Semti değil tabii ama bu kafeyi ben bulmuştum geçenlerde. Önceden oturduklarımıza yönelecekken, önlerinden geçip gitmişim birden. Sonra buraya çekilmişim. Aslında bilmediğime karşı mesafeliyimdir biraz ama yeniliğe alışıyorum herhâlde ya da alışmaya mecburum bilmiyorum. Adı "Kökler" idi. Her tarafında büyüklü küçüklü ve iyi bakımlı, yeşili bol çiçekler vardı. Kahvesi güzel, insanları sakin ve bambu pipetleri oldukça inceydi. Sizi yavaşlamaya ve bir şeylerin tadına varmaya zorlayan bir yanı vardı.

Bu sabah erkenden uyanıp buraya gelmiştik işte. Yan yana oturmuş sokağa bakıyorduk. Doyurucu bir kahvaltı sonrası, dolu midemiz bizi yatıştırmıştı. O gün, öğle saatlerinde İstanbul'dan bir süreliğine ayrılmak üzere yola çıkacaktım. Aldığım darbeleri ardımda bırakacaktım birkaç aylığına... Bir yanım gitmeye can atarken, öbür yanım günler sonuna kadar şimdi olduğum bu yerde oturup onun omzuna yaslanmak ve karşımızda olup bitenleri izlemek istiyordu. Dümdüz karşılara baktığımda daha çok düşünüyor insan... Galiba.

Bir nefes aldım ve geçen eylülde bu yana yaşananlar fazla geldi bana. Bir nefes verdim ve "iyi atlattın" çıktı dışarı. Başımı yasladığım bu omuza minnet duydum. Çalan naif şarkı eşlik etti bana. Sırtımızı sıvazladı yan yanılığımıza bakıp da... "Teşekkür ederim." dedim. O da bir nefes aldı ve "Ben de teşekkür ederim." dedi. Neden diye sormadı. Ne için olduğunu merak etmedi. Bütün teşekkürlerimi anlamıştı. Bugün gidişimle, hafiflettiği tüm ağırlıklar üzerime çökecekmiş gibi hissettim. Ama önemi yok, gülümsedim. O da bana bütün teşekkürlerini etmişti.

"Seninle ilgili en çok sevdiğim şeylerden biri ne biliyor musun?" dedim birden. Bir şeyleri fazla romantize ettiğimi düşünmesinden çekinsem de söyleyiverdim. Gözlerini kısarak güldü kısacık. "Söyleyeyim mi?" dedim. Kafa salladı. "Teşekkür ettiğimde neden, diye sormadın, çünkü zaten biliyordun. Yumuşak kalpli ve hisli birisin sen de. Başka türlü anlaşıyoruz birbirimizle." Her cümlemizden sonra uzun sessizlikler oluyor. Naif şarkı çalmaya devam ediyordu. Dışardan bize baktım. "Sanki bir film sahnesiymiş gibi oluyor." Oh, der gibi bir nefes verdi. Sinemayı çok severdi. "Marriage Story böyle başlıyordu." dedi sonra. "Sarılalım mı?"

dedim ben de. “Olur.” dedi ve sarıldık, uzun... Birbirimize tutunarak atlattığımız çokçaları geçti gözümüzün önünden. Gözlerim yaşlandı. Anladım o da tuttu yaşlarını. Ama içini tutamadı. Bir kez daha ısındık birbirimize ve pembeliğimize...

Şarkı:
I'll Be Your Mirror
The Velvet Underground, Nico

Olsun Be Mualla

Şiir

Murat Gülcen

Olsun be Mualla!
Olsun
Dizelerim varlığına armağan olsun.
Ulusun, ulu orta yüreğim, kükresin
İsmi ansın dağlara duvarlara..
Ay ışığında mehtap bizi yazsın
Karanlığın orta yerine.

Olsun, bu hayat da geçer elbet.
“Olsun” istediklerin
“Olsun be, bu da geçer”e dönüşür.
Bir ince çizgide yürür yürek,
Çoğu zaman
Bir o yana bir bu yana
Sendeleyerek çürür.

Streets Of Istanbul

Ayaz Yıldız

Fotoğraf

Dol Gözüm Dol

Öykü

Eren Sülün

Bir yangın ormanından püskürmüş genç fidanlardık. Güneşten ışık yontardık, sert adamlardık. Daha doğrusu termosumuzdan demlendiğimiz etil alkollü çayın etkisiyle kendimizi öyle hissediyorduk.

Uzaktan bakıldığında gece vakti bir plaj şemsiyesi altında, birer kamp sandalyesine salkım saçak yayılmış iki denyoyduk. İkimizin de sürekli çışı geldiği için belediyenin duvar dibine diktiği plaj duşuna yakın konuşlanmıştık. Altta sü-

rekli bir müzik olmasına özen gösteriyor ve dalgaların sesi kulağımızı tırmaladıkça taşınabilir hoparlöre olan ihtiyacımızı hatırlıyor, bazen de dile getiriyorduk. Sürekli konuşmuyorduk. Her şeyin çok kötü olduğu konusunda daha önce defaatle hemfikir olmuş artık bunu kanıksamış-

tık. Kamp sandalyelerimiz, termosumuz, hâlâ bir şekilde ucuza çözebildiğimiz alkolümüz sahip olduğumuz iyi şeylerdendi. Bu deniz, plaj, şemsiye, altına işediğimiz belediye duşu bizim değildi ama onların da varlığı iyi hissettiriyordu.

Uzun yıllardır yılın büyük bir kısmını farklı şehirlerde çalışarak geçirip buruk bir özlemle ve yorgun bir ruhla buraya, doğduğumuz ve çocukluğumuzu geçirdiğimiz bu küçük şehre dönüyor, bir ay kadar kalıyor ve daha da yıpranmış ruhumuzla geri dönüyorduk. Keyifli insanlardık ama ıstırap kaderimizde vardı. Gece bittiğinde döndüğümüz evlerde kendimizi yatağa atıp uyuyor, ertesi akşamüstü tekrar buluşana kadar çocukluktan kalan çoğu sevimsiz anıları hatırlatan anlar yaşıyorduk. Biz çocukken gözümüze çok büyük gelen ebeveynlerimizin yaşlarına geldik artık. Şimdi biz çok büyüğüz ama hâlâ içimizde onlara karşı olan ikircikli tutukluğu kırıp ruhlarımıza turşu basar gibi teptikleri irinleri boşaltamıyoruz. Ölümlerine az kalmış bu insanların aynı ev içinde bu kadar uzun süre yaşayıp hatta yeri geldiğinde sanki maharetmiş gibi birbirlerine karşı sıfır anlayışla geçirdikleri bu uzun süreyle övünüp hâlâ daha bu anlayışsızlığı sürdürebiliyor olduklarını gördükçe içimizde büyüyen yaralara akşamdan akşama etil pansumanı yapıyoruz.

Bu gece biraz farklı çünkü bugün de diğer günlerden biraz farklıydı. 65 yaşını geçmiş annem ve babam arasında babamın annemi bir kere bile düzgün çay yapmamasıyla itham etmesi üzerine başlayan tartışma, annemin, babamın tedavi olması gereken bir hasta olduğu iddiası, annemin aptallar için çekilmiş tüm televizyon dizilerini cahilce izlemesi ve birbirlerine karşı daha da saygısızlaştıkları ithamlarla devam etti. Ben de kahvaltı masasından ikisinden de bu hayattan da bıktığımı haykırarak kalktım. 30 yaşındaydım ve sesim eski günlerdeki gibi çatlıyordu. 30 yaşındaydım ve hâlâ ailem, hayatımda kalıcı olacak travmalar yaratabiliyordu. Sırt çantama birkaç don, birkaç tişört ve iki şort, bel çantama ağrı kesici, cüzdan, çakmak, çakı, sokakta yaşayan bir insanın ihtiyaçları konusunda aklıma ilk gelen ve ulaşabildiğim her şeyi koydum. Omzuma iki kamp sandalyesini, elime yaklaşık

3 litres kalmış 5lik etil şişesini de alıp beni izleyen anne baba korteji arasından çenem titreye titreye tören geçişi yaparak dış kapıya ulaştım. Hayatımda ilk defa evden kaçıyordum ve bu 30 yaşıma nasip olmuştu. Terliklerimi giyerken çantaya ayakkabı koymadığımı hatırladım ama terliklerimi çıkarıp tekrar eve girerek ayakkabılığı açmak falan hiç istemiyordum. Terlikleri giydiğim gibi yola düştüm. Çantalarımaya sığdırdığım hayatım ve bir bidon etil alkol ile dostumun uyanmasını beklemek üzere evinin yakınındaki halı sahaya gittim. Kamp sandalyem üstünde sigara içerek maçları izledim. İki saat sonra arkadaşım yazdı. Güneş çekilene kadar pinekleme üzere beni kendisine davet etti. Ailesine durumdan bahsetmiş. Onlar da yılların çok kötü anne babaları olmalarının deneyimiyle bana iyi davrandılar. Böyle şeyler olabileceğini, düzeleceğini, istersem istediğim kadar burada kalabileceğimi, en azından yemek yedikten sonra çıkmamızın daha iyi olacağını ve alkolü tadında bırakarak içmemizin doğru olacağını söylediler. Akşamüstüne kadar biraz sıkılıp biraz eğlenerek zaman geçirdik. Benim ailemdeki kriz üzerine beni sahiplenmeleri onlara ortak bir uğraş vermiş ve bu aileyi hem keyiflendirmiş hem de birbirine daha çok kenetlemişti.

Ezan yaklaşırken evden çıktık. Sandalyeleri sağ olsun dostum sırtlandı. Termosu evde unuttuğum için etilli çay yoktu. Doğrudan bidonu aldık yanımıza. Büfeden aldığımız vişneyi yarıya kadar içip üstünü bidondan tamamladık. Bu akşam zengin gibi içecektik. Her zamanki şemsiyenin altına kurulup yudumlamaya ve müziğimizi dinlemeye başladık. Peyk'ten 'Kocaman Sıfır' çalıyordu. Dalgalar kulağımızı tırmaladıkça bir bluetooth hoparlöre ihtiyacımız olduğunu düşün-

yorduk ve dile getirmesek de gece sonunda o eve döneceğimi ikimiz de biliyorduk.

dum. Soytarının yılışık esprileri ile Şahane Pazar'ın coşkusu arasında bocalarken yıpranabilirsiniz. Ayrıca leydiniz buyurur: "Leş gibi kokmuş ortalık. Şu camı aç da havalansın çarşafın!"

İroni ile karışık evrensel bir mesaj vermeye ne dersiniz? "Bu savaşlar niye, neden bunca zulüm??..." diyerek annenize aldığınız güllerden birini süpürge borusuna sokmak pasifist ve güçlü bir eleştiri gibi gelebilir. Fakat o da ne? Annenizin elindeki taarruz makinesini ne çabuk unuttunuz? Tam bu noktada diğerlerini dayanışmaya çağırabilirsiniz: "Baba neredesin? Ey, dayı! Neredesiniz? Biliyorum kolay değil ama hayır baba, Nike'a bu kadar sık gitmek kaçıştan başka bir şey değil. Oradaki çalışanlara derdimizi anlatamayız. Onların beyni zaten birtakım ergen seslerin krampon arayışlarıyla, zayıflama tavsiyesi soranlarla ya da orta yaş krizindeki beylerin renkli atlet arayışlarıyla çekilmiştir. Bize "Anlamıyorum, daha renklisi nasıl olabilir? Yeryüzündeki renk skalası belli bir şey. Fizik dünyanın sınırlarını yıkıp geçmemi mi bekliyorlar? İşte, istedikleri gibi olsun!" derken bir anda narin vücutlarını süpürge borusunun içine doğru bırakabilirler. İstedığımız bu değil. Dayımın okey arkadaşlarını deneyebiliriz. Ama bu meseleyi dayımın anlam veremedikleri ihtiraslarına bağlayabilirler. İşler daha da karışabilir.

Annenizin ilgisini başka ev işlerine çekebilirsiniz. Böylelikle kazanmak için bazı ödünler de vermek gerektiğine dair bilgiğe kulak vermiş olursunuz. Çöp atmak, ev işlerinden kaçanların yüzyıllardır ellerinde taşıdıkları şanlı bir bayraktır. Bizi bekleyen tehlikenin biriken tozlarda değil büyüyen çöp yığınlarında olduğunu, hijyen saflarında asıl düşmanın çöp kutularında aranması gerektiğine dair bir nutuk ile annenizi müttefik olarak kazanabilirsiniz. Çöp poşetinin büyüklüğünü göstererek "Maşallah, ayrılık zor olacak. Ama hayatı öğrenmesinin vakti geldi. Gözünün yaşına bakmayacağım!" şeklinde bazı esprilerle süpürge sonrası hayat için tansiyonu biraz düşürebilirsiniz. Eve döndüğünüzde kapıdan duyduğunuz ses, size yenilgiye mahkûm olduğunuzu hatırlatacaktır.

Mercek

Resim

Deniz Bayramoğlu

Kendimle İlk Karşılaşma

Deneme

Deniz Dursun

Ben şimdilik, bir beden içindeki iki kişiyim. Uzun, bana göre kahverengi, başkalarına göre sarı saçlarım var. Aralardan minik dalgaların geçtiği düz saçlar. Yumuşacık, mis kokulu, ipek gibi saçlar. Savrulmayı seven saçlar. Aynı benim gibi. Ben de savrulmayı severim. Sorumluluk almaktan hoşlanmam. Rüzgârın estiği tarafa gitmek iyidir. Başım ağrımaz. En fazla rüzgârdan ağrır, geçer o da, bir Arveles'e bakar. Heyecanlı biriyim. İçimden dışıma taşan bir sürü şey var. Her hâlimden anlaşılır. Oradan oraya koştururum. Koşturdukça hafiflerim. Hafifledikçe daha çok koşarım. Bitip tükenene kadar bunu yapabilmeyi isterdim. Ama yorulurum. Yorulmayı sevmem. Yine de yorarım kendimi. Elim kolum hep doludur. Ceplerimden sürekli bir şeyler çıkar. Gergin olduğumda bacaklarımı sallarım. Neden ciddi konular hakkında erkekler hep daha çok konuşur? Yoksa onların konuştuğu şeyleri mi ciddiye alırız? Bir parantez. Ellerim titrer. Kalbimde çarpıntı hissederim. Ama hastaneye gitmem gerekmez. Hastane demektense doktor demeyi tercih ederim. Doktora gitme fikri bana muhababımın bir insan olduğunu hatırlatır. Bu da içimi rahatlatır. Ben içimin rahatlamasını severim. Kendi kendime içimi rahatlatmayı bilirim. Kafamdan geçenleri sıraya koymakta zorlanırım. Bu yüzden yazarken daha derli toplu hissettiğim olur. Yazdıktan sonra konuşmayı tercih ederim. Yoksa konudan konuya atlarım. Bunu bazen yazarken de yaparım. Yine de kafamda bir şeyler düzene girer. Düzenle ilgili sorunlarım vardır. Biraz daha büyümeyi bekliyorum. Yerleşik hayatım için sabırsızlanıyorum. Yine de yeterince büyüyene kadar göçebeliğin tadını çıkarmak istiyorum. Yüzüm çabuk kızarır. Beyaz tenliyim. Cildim hassas. Prensesler gibi büyütüldüm. Orta sınıf bir ailenin tek çocuğuyum. Annem bana sürekli kivi ve muz yedirmiş. İkisini bir kapta ezip mama kıvamına getirerek. Vitaminsiz büyümedim. Hiç arı da sokmadı beni. Arı sokması fikrinden korkarım. Nasıl bir şey olduğunu bilmediğim pek çok şeyden korkarım. Ama hiçbir felaketin kendisi felaketi beklemekten daha kötü değildir bunu da bilirim. Bazen bildiğim yanıldığıma yetmez. Teoride bildiklerimi pratikte uygulamakta zorlandığım çok olur. Ama, ne olursa olsun, bilmek de iyidir. Bana güven verir. Bilginin sorumluluk almakla ilgili bir tarafı vardır. Hiçbir özgürleşme pirüpak değildir, varoluşunda yara almayı, yüzleşmeyi, durup beklemeyi barındırır. Ben durup beklemekten hoşlanmam. Ceplerimden hep bir şeyler çıkar. Bunu zaten söylemiştim. Durduğumda zihnimde tepinen atların da durduğunu hissedirim. Onlar durursa düşünmek zorunda kalırım. Yüzleşmek ve fark etmek ve acımı kabul etmek zorunda kalırım. Bu, istediğim son şeydir. Tam büyümedim

bu yüzden. Ben kaçtım ve büyümek beni kovaladı. Ama yakalayamadı işte. Ben de bunu istiyordum. Risk almaktan korkmadığım sanılır. Hâlbuki bencilim. Kendi risklerimi kendim belirlerim. Genelgeçer kurallar ilgimi çekmez. Dışarıdan risk alıyormuşum gibi görüldüğümde kendim için çok garanti bir şey yapıyor olabilirim. Bu yüzden beni pek sevmezler. Güvenmezler de. Yani galiba. İyi sır saklarım. İyi bir dinleyiciyim. Her lafı “A a bende de böyle...” deyip kesmem. Kendimden bahsetmeyi gereksiz bulurum. Fakat bir ihtiyaç bu. Denge önemli. Her şeyin sırrı dengede. Büyü dengede. Dengesizlik de başka bir büyü. İşte bir ihtiyaç bu. O yüzden bunları yazıyorum. Kendimi anlamaya çalışıyorum. Tanımaya? Hiç çalışmadım. Kimse kendini tanıyamaz. Kaybedeceğim yarışlara girmekten nefret ederim. Vapura yetişmem bana göre imkansızsa koşup şansımı denemem. Kendimi gittikçe yavaşlatır ve zaten planım bir sonraki vapura binmekmiş gibi hareket ederim. Bir sonraki vapurun gelmesine on dakika kala orada olurum. Sigara içer ve turnikeden geçerim. En sevdiğim yere otururum. Cam kenarını severim. Ters gitmeyi hayır. Denize bakmam. Sıkıcı gelir. Ben insanın ve hareketin olduğu manzaraları severim. Vapurda kitap okurum. Otobüste camdan bakarım. Her şeyin bir yeri ve zamanı vardır. Kendi içimdeki düzende yaşarım. Bu benim dağınıklığımıdır. Perdesi açık evlerin içine bakmak hoşuma gider. İnsanların hayatlarını merak ederim. Önce merak, sonra hayal ederim. Yaşamak istediğim sürüsüne bereket ev vardır. Onlardan birinde yaşasaydım hayatım nasıl olurdu? Bunu da hayal ederim. Ben otobüste ters gitmeyi de severim. Kara ve deniz yolu arasındaki en temel fark benim için budur. Uçakları sevmem. Uçma fikri ilgimi çekse de bunu bir makinenin yapması beni rahatsız eder. Kendi kanatlarım olsaydı neden olmasın? Kontrolün bende olmasını isterim. Martı, scooter gibi şeylerden korkarım. Hem ayaktayım hem de hiçbir şey yapmadan öylece gidiyorum. Çok güvensiz. Burada ben neredeyim? Kontrolüm ve dengem nerede? İkizler burcuyum, yükselenim başak.

Solucan Yuvası

Masamın başındayım. Yarısına kadar dolu kahve bardağım, not aldığım küçük kâğıtlar, renkli kalemlerim, kalemligim ve yerden bulduğum minik bir kedi figürü var masamda. Odamın duvarları bembeyaz. Zemin gri ve fayans. Tepede floresan lamba var ama hep kapalı.

Çalışmak için masamın başındayım. Ayılamıyorum bir türlü ve ayılmak için de uğraşmıyorum. Bilgisayardan üzerinde çalıştığım dosyayı açtım, yarı-açık gözlerle ekrana bakıyorum.

Pencereyi açamıyorum. Ofisimiz yol üstünde. Durmak bilmeyen trafiğin gürültüsü, nefes kesen sıcak hava dalgası ve gözlerimi yakan ışıktan dolayı pencereyi hiç açamıyorum. Üzerine perdeyi çekmek zorunda kalıyorum.

Bir solucanım ben. Günlerimi bu karanlık odada geçirmekle yükümlüyüm ve kendime acıyorum.

Biten Şeyler

Uçurtma yere düştü. Küçük kızın ayaklarının dibine. Gökyüzünde görkemliydi ve muzaffer bir şekilde uçuyordu. Bulutların arasında kayboluyor, güneşin parıltısıyla ortaya çıkıyordu. Rengârenkti uçurtma. Sapasağlamdı. Ama yere düşünce renkleri soldu ve çıtaları kırıldı.

Küçük kız ellerini elbisesinin cebine soktu. Kimindi uçurtma ve nereden gelmişti bilmiyordu. Yerden almaya yeltenecekti ama vazgeçti. Çünkü uçurtma toz olup rüzgarla savrulmaya başlamıştı bile. Oysaki uçurtmayı yerden alıp sahibini arayacaktı. Böyle şeyleri öğrenmişti. Yerden bir şey bulduğunda almak yerine sahibine vermesi gerektiğini biliyordu.

Babasının sesini duydu.

“Kızııım, kızıııım, kızıııııım!”

Cevap verecekti ki sesi çıkmadı.

“Hadi gel artık. Oyun bitti.”

Zar zor nefes alıyordu.

“Eve gidiyoruz.”

Sesin geldiği yöne bakacaktı ama boynunu da hareket ettiremiyordu. Küçük kız babasının nerede olduğunu anlamaya çalışırken başka bir şeyi fark etti.

“Eyvah!” dedi.

“Ben küçük bir çocuk değilim. Ben bir kadınıım. Biten şeyler... Çocukluğum...”

Beni Gerçekten Sev

Öykü

Özge Öztürk

Kahvenden bir yudum aldın ve fincana baktın. Artık söyleyecek bir şeyin kalmamıştı ama masadan da kalkıp gidemedin.

— Hayatımda senin kadar bencil birini tanımamıştım, dedi sana.

— Ben de! diyebildin ona.

— Evet, kendinden daha bencil birini tanıman zor olurdu.

Sustun, gözlerini başka yöne çevirerek cevap verdin bu söze. Elin tütün cüzdanına gitti, şimdi bir sigara yaksan, onunla kalmak istediğini düşünür diye vazgeçtin. Etrafa bakınmaya başladın. Boğazdan gelen sıcak esinti sana İstanbul'a yazın geldiğini fark ettirdi. Emirgan sahilinin cıvıl cıvıl olduğunu gördün. Balıkçılara baktın, boğaza atlayıp yüzen çocuklara, rakı masasını kurmuş piknikçilere... Sanki her yerde akıyordu da yaşam, orada, oturduğun masada durmuştu. Son üç yıldır, yazın gelişini bugünkü kadar fark etmediğini fark ettin. Şu sütünü içen sokak kedisi gibi olsaydın, sadece acıktığını fark etseydin keşke. Oysa fark ettiğini fark etmek, sana kayıplarını hatırlatıyor hep. Fark ettikçe kendine kızdın. Karşında oturan bu adam için yaptıklarını düşündün. Üç yıldır, bile isteye, kendini neden ona tutsak ettiğini anlayamadın yine. Şimdi bu masada oturan ama aslında artık senin için yok olan bu adam için... Bunları düşünürken gözün dalmıştı. Sahilde yaşlıca bir adamla göz göze gelince kendine geldin. Adam, sana bakarak, elindeki gazeteye sarılı teneke kutusunu açıp birasından ilk yudumunu aldı. Adamı dikizliyormuş duygusuna kapılıp, başını başka yöne çevirdin.

— Şunu da söyleyeyim, ben modernim diye gezinme boşuna, dedi sana.

— Olur, gezinmem.

— Annemle tanışmamışmış...Şu taktığın şeylere bak! Sen var ya, tutucusun, geleneksel bir kadınsın.

— Çarpıtma, mesele sadece annemle tanışmak değil bu bilyorsun, diyebildin.

— Ne, mesele ne? O zaman ne?

— Bağırma, dedin sakince.

— Sen de bağırma!

Yüzüne baktın. Artık cevap versen mi vermesen mi bilemedin. Bir sigara yaktın.

— Beni rahat bırak!

— Çoktan bıraktım, dedi sana.

Bırakması için önce tutması gerekirdi seni, en azından elinden. Üç yıldır seni bir kere bile evine çağırmamış olmasında bir tuhaflık yok muydu? Bir kez bile evine gitmediğin bir sevgili. Hâlâ bu ilişki üzerine sorular sorup cevaplar

aramaya çalışırken buldun kendini. Bunun için de kızdın kendine.

— Şu sigaradan sonra gitsem iyi olacak, dedin.

— Tabii git. Uzun zamandır Land Rover'a binmedin. Belki yeniden sevgili olursunuz.

— Nereden çıkardın şimdi bunu?

— Onu yeniden arkadaşlarına eklemiştir.

— Bak, dedin.

Bir şeyi vurgulamak istediğinde kelimelere bastırırdın. Bir cümlenin hece-
lenmesi gibi bir şey olurdu bu. Yine öyle yaptın.

— Seviştığım bütün erkekler benim geçmişim, anladın mı? Ve hep benimle
olacaklar. Ben onları gerçekten sevdim, bunu anlayamazsın sen, onları en güzel
uykularında sevdim.

— Evet, onlar da seni uyandırdığında. Böyle edebiyat yapınca meşrulaşiyor
musunuz sanıyorsun?

— Meşrulaşmak mı? Yok, gerçekten, sana anlatmak anlamsız.

— Anlamsızmış. Hep böyle yaparsın, asla haksız olamazsın sen. Gerçekti
onlar, niye ayrıldın o hâlde?

Boşa kürek çekmekti bu, biliyordun. O senin yaşadıklarını hep başka an-
lıyordu, anladıklarını da başka yaşıyordu. Tamam, belki sen de kendini, yaşadık-
larından başka anlatıyordun ama en azından anlattıklarına gerçekten inanarak
yaşıyordun. Aranızdaki fark buydu.

— Bu geçmişindekiler, o kadar özeldiler madem, üç yıldır aklın neredeydi?

— Seninleyken hiçbirleriyle görüşmemiş olmam bu gerçeği değiştirmez.

— Ben böyle bir şey istemedim senden.

— Bir şey gerçekse o kalır, gitmez.

— Ha şöyle, ha şöyle... Biraz da gerçeklerden konuşalım. Görüşmesen de
onları düşünüyordun.

Yine cümleleri heceledin.

— Ne ilgisi var? Ne ilgisi var?

— Sesini yükseltme lütfen!

— Benimleyken birlikte olduğun kadınların hesabını tutmadığım için mi
bu sorgu?

— Verecek bir hesabım yok.

Sana bu konuda hiç söz vermemişti, doğru. Yalan da söylememişti. Kimse-
ye bir söz vermemiş olmasında bir sorun yok muydu? Olmalıydı.

— Senin birini sevmeyi engelleyen korkuların var.

— Niye? Sadece bir kişiyi sevince mi gerçek sevgi oluyor?

— Hayır, birini gerçekten sevmeye cesaret ettiğinde, dedin.

— Kimse mülkün değildir. Gerçekten sevsen gitmezdin, sevgi öyle bir şey
değil.

— Seni sevmemekle mi suçlanıyorum şimdi de? Yeter artık. Beni rahat bı-
rak.

— Çoktan bıraktım.

Seninleyken birlikte olduğunu bildiğin onca kadın. Hiçbirine kızgın değilsin, yalnızlıklarından öpüyorsun onları. Onlarlayken birlikte olduğun bu adam? Ah! Ah! Yine kızdın kendine. Onunla olmak pahasına kabul ettiğin şeyden utandın. Sahildeki adamın, ikinci birasını açma sesini duyunca gayriihtiyari ona baktın. Adam da sana baktı. Adamın bir yudum aldıktan sonra bira şişesini göbeğinin üstüne koyduğunu gördün.

— Söyleyecek bir şeyin var mı? Ben artık gidiyorum.

— Var ama söyleyeceklerimi anlayacak biri lazım.

— Neden başka insanlar gibi normal bir şekilde ayrılamıyoruz?

— Çünkü birbirimizi seviyoruz. Hep ağzında bir ayrılık lafı, kabul et, biz ayrılamıyoruz.

— Sanırım bu kez ayrılıyor. Gidiyorum. Hem de bugün. Nereye diye sorma çünkü söylemeyeceğim.

— Nereye?

Ağlamaya başladın birden. Ağlaman onun için bunun ciddi bir gidiş olduğunun habercisiydi.

— Senden uzak bir yere.

Bir fırtına koptu sanki. “Git!” diye bir inleme duydun. Onun sinirlenince kızaran yüzünü iyi bilirdin. Ağlamayı beceremediğinden öfkelenirdi. Ama bu kez, gideceğini anlamıştı. Devrilen masayı, yere dökülen kahveyi ve kırılan fincanları görünce ayağa kalktın. Apar topar topladın eşyalarını. “Beni gerçekten sev!” diye bağırmaya başladı. Sanki senden değil de bütün ayrıldıklarından tekrar ayrılıyordu sen giderken. Bütün ayrılıklarını tekrar hatırlıyordu. “Beni gerçekten sev!” diye ardı ardına bağırarak inliyordu. Şimdi sahildeki o cıvıltılı yaşam durmuş herkes size bakıyordu. Etraftan gelen kadınlar, koluna girip seni masadan uzaklaştırdı. Bir hayvan gibi inleyerek bağırıyordu. “Beni gerçekten sev!” ile başlayan her cümlesi, onun etrafını saranların teselli sözcüklerine karışıyordu. “Yapma abim.” “Gel oturalım.” “Su ister misin abim?” Son bir kez arkanı dönüp ona baktığında, bir taşın üstüne çökmüştü. Şu biralı ihtiyar da göbeğini sallayarak yanına gelmiş, “Bırak ya, bırak ya” diye bağırıyordu. “Bırak canım kardeşim, sevmesin gitsin.” diyordu ona. Sen ağlıyordun. “Beni gerçekten sev!” cümlesi bir iniltiye dönüşmüştü artık. Bir daha kimseyi bu kadar sevemeyeceğini hissettin. Onun bu kadar üzüleceğini hiç düşünmemiştin belki, belki o da düşünmemişti. Geriye dönemezdin, geriye dönüşün, geride bıraktığın adamın dönüştüğü şeyden ötürü imkânsız hâle gelmişti bile. Bir daha hiç görmeyeceğin bir yüzün, son hâlini böyle anımsamayı beklemiyordun. Yanındakilerden sıyrılıp sahile doğru yürümeye başladın. Büyük bir boşluğun içinde yürüyor gibiydin. Arkandan yükselen sesi hâlâ duyuyordun. “Beni gerçekten sev!”

İstanbul Metrosunda Bir Gece

Emre Bayraktar

Öklittus kuramlar, boş bakış açısı, satılık ruhlar, toplumsal yarılış çabası*
Günde bir kere Emre2, tok karınlara...

*Silahsız Kuvvet (Ceza feat Sahtiyan) - 2001

Çarşambaları Beni Arama

Öykü

Gizem Kargin

Üçümüzün birlikte ve yalnız kalabildiği anlar, hayatımın en parlak dakikaları olarak görünürdü. Evimize on dakika yürüme mesafesinde bulunan markete birlikte gitmek ve un, yağ gibi malzemelerin yanı sıra bizim için seçtiğimiz vanilya ve çilekli dondurma almak lüks bir vakit geçirme aracı olarak hissettirirdi. Ardından, özellikle dondurma aldığım zaman eğer bedava çıkmışsa balkonun kızgın demirlerinde parmaklarımı gezdirerek geçireceğim düşünceli dakikalar çoğalırdı. Belki de kararsızlık içinde kaldığım ve tahtası elimde ışıldayan bedava dondurma çubuğunu kime hediye etsem konusundaki git-gelim şimdiki zamanın bir ara bulucusunu yaratmıştı.

Bütün bu şimdide yaşanan önemli durumların; geçmişteki bir anın, bir kararın, bir görüntünün tezahürü olduğunu ya da içinde ufak bir kırıntısının dahi yer aldığını fark etmek, kendi hayatında bir geri çekilmeye mi sebep oluyor? Fakat aynı zamanda gözümün önüne gelen görüntülerin beni esir alıp şu anımı yönetecek bir cesaret göstermemesi adına elimden geleni yapıyor ve yine de balkonda yaşadığım ve ara buluculuk yapmak zorunda kaldığım dakikaları geri plana atarak ne istediğini bilen biri gibi davranmaya çalışıyorum. Çünkü orayı referans almak, haritada hiç olmayan bir yolu takip etmek gibidir. O yüzden biraz dramatik şarkılar dinlemekten vazgeçiyorum, biraz bunları anlatmaktan, biraz da dönüp bakmaktan geriye. Yalnızca önümü görmek, kuru otlar toplandığında onları eşelemek, dağıtmak huzursuz kokuyu, bir kuyuya düştüğümü hissettiğimde ansızın korkutmak kendimi, tüm bunların peşindeyim.

Dedim ya, üçümüz için en keyifli dakikalardı diye, odada fokurdayan su ısıtıcısının sesi, birden o anların izine düşürüyor. Annem, abim ve ben. Şimdi Elazığ'ın adını unuttuğum bir ilçesinde ve pazarlamacıların mesken tuttuğu bir oteldeyim. Otelin duvarında hiç çerçeve yok fakat birlikte bir fotoğrafın içindeyiz; annem, abim ve ben.

Otelden çıkıyorum, düşünceler ve duvarlar bir araya gelince tıpkı bir arazide karşılaşılan köpek sürüsü gibi kuvvetleniyorlar. Burası bana göre değil, aşağıya lobiye; en azından birileri var.

En azından bir kadın, bana bu sessizliği unutturacak. En azından kıyafetleri sandalyenin üzerinde dururken benim onu aynadan izlediğim, en azından lobide göz göze geldiğim o kız. Çok güzel. Sabahları resepsiyonun önünde durup bana her günaydın deyişinde ben de göğüslerine günaydınımı sunuyorum ve işin yolunu tutuyorum... Uslu çocuk olmalısın. Boynundaki kolyede "M" harfi var... İyi bir çocuk. Bileğinde Çiçeksepeti benzeri bir yerden geldiği aşikâr bir saat ama bileği ne kadar da beyaz. Terbiyeli bir çocuk. Tamam anne, tamam. Artık uslu çocuk olmak hiçbir işime yaramıyor. Olmak da istemiyorum. Ben artık büyüdüm bak

sakallarım var. Ayrıca her arşamba sabahı da arayıp durma, arşambaları “M” erken geliyor, tıraşımı olup onu görmeye iniyorum. arşamba en güzel gün ismi oluyor.

Böyle bahsedince sanki aramızda bir şey varmış gibi görünüyor. Hâlbuki bu hikâyedeki kişiler -belki de en az annem ve abim gibi- onları bir hikâyede yazdığımı bilemeyecek kadar yabancılar bana. Kendisine üç cümleden öte ulaşamadığım, vedalaşırken elini sıkmadığım, her gün sokak sokak gezip pazarlamaya çalıştığım “Yağmur Su Arıtma” cihazının umurumda olmadığını söyleyemediğim, belki ailemden uzak kalmamın beni kendime yaklaştırdığını ama yine de onları özlediğimi bilmeyen, aralarına tıpkı bir oluktan sızar gibi sızdığım ve üstlerinden akıp gittiğim yabancılar. Beni yalnızca takım elbisemle tanıyan ve şortlu hâlime hiç şahit olamayacak olanlar.

En azından yanımda bir kadın olsaydı, vazgeçtim; yanımda olmasa da beni dinler, akıl verirdi. Uzun uzun telefon görüşmeleri yapar ve hayatlarımızın kesişim noktalarında karara varır hatta belki başka kararlara bile varırdık.

Asıl önemli olan, şimdi bu lobinin camından baktığımda karşımda gördüğüm tekel bayi kadar gerçek olan şey, paslanmış bir çamaşır makinesi gibi sesi ni duyduğum bir çocukluğun, kazık kadar adama nasıl siluet ettiğidir. Özlemem sandım ama özlüyorum. Babamı ve onun asırlık geleneklerini, durmadan yalnızca harp konulu diziler izlemesini, ona karşı olsam da yan koltukta olmasının tanıdık hissini, eve döndüğümde karşılaştığım yüzleri. Bir evde olan ve aklıma gelen diğer her şeyi.

Şu görünmez ipleri bir çırpıda kesip atabilsem keşke. Bana ait olmayan ne varsa, üstüme uydurmaya çalıştıkları hangi kıyafetten kurtulsam. İçimden annemi aramak ve artık babamı da onun bana uydurmaya çalıştığı düzeni de görmek istemediğimi, kendimi nasıl kurtarırsam abimi de onların arasından çekip çıkaracağımı ve artık beni Çarşambaları aramaması gerektiğini söyleyeceğim.

Söyleyemiyorum. Otele geldiğim andan itibaren yatağa oturup da yorganın hışırtısını duyduktan hemen sonra bana yalnızlığımı hatırlatan bu ince, iç gıcırdatan seslere düşman oluyor ve en tanıdık tabloya gidiyorum. Demek ki yaşam, sandığım kadar felsefi değil tam tersine kurduğum bağlardan öteye gidemediğim, üzerine yalnızlıkla her tanıştığım da lobideki kızı yanımda istediğim, o da olmazsa onlar gibi olmamak için direndiğim ve sonunda aile fotoğrafıma sarıldığım bir ilkel dürtüler yığınyndan ibaret.

Abim, annem ve ben. Pazar günleri televizyonun karşısına geçip de abur cubur yiyerek çizgi film izlediğimiz anların yetişkinliğimde gözlerimi dolduran hoş bir anıdan başka bir yararı yok. Uslu çocuk olmanın sırası değil artık. Bu yüzden gidip önce “M” ile konuşmalıyım.

Ötekinin Sesi

Deneme

Günsu Özkarar

Kocaman bir ses. Devasa bir ses. Gümbür gümbür bir ses. Tanımlayamayacağım kadar büyük bir ses. Sessizliğin sesi. İşte bu sessizliğin sesi siyasetin müzikle, müziğin de siyasetle imtihanı.

Taşralılara zorla senfoni dinletilen günler... Tek sesli müziğe alışkın kulakların çok sesliye ani geçişleri... Tehlike gibi görülen hippî şarkıları... Suya sabuna dokunan şarkı sözleri... Sadece sesler ve politize edilmek istenenler... Rüyaları süsleyen müzikal şölenler... Çok para akıtılan Broadway müzikalleri...

Tarih boyunca başta “diğerini anlamak”, sonra “diğerine nüfuz etmek”, ardından nüfuz ettiğini imha etmek, bu türden bir hegemonya dünyasının içinde yeni melodiler inşa etmeye çalışmak ve kulağı okşayan armoniler yaratmak... Önce klasik müzik dünyasında kiliseye hizmet eden müzisyenleri öncü sayıp, sokaklarda halk ezgilerini yayan trabadurları yok saymak, sonra krallara ve saraylara hizmet etmeye karar veren müzisyenlerle kilise müziğinden vazgeçmek... Opera Buffocu’larla Opera Serioso’cular arasındaki kıyasıya çekişme.

Tüm bunlara rağmen çağlar boyu birinden birine aktarılan notalar, diziler, anahartlar, esler, röprizler...

Müzik hem ötekileştirmiş, hem de ötekileştiği yerden doğmuş hep. Mesela caz. Yer altında zengin sınıf beyazlardan kaçıp, deşarj olmak için filizlenmiş. O dönem işçi sınıfı olan siyahiler kendilerini, yaşadıklarını bu müzik türüyle ifade etmişler.

Keza tango da öyle. O da Arjantin’in yer altında, barlarında öteki olarak görülen ve istenmeyen genelev kadınlarının müziği olarak tanımlanmış. Günümüzde de bu ruha uymayanları ve selam vermeyenleri pek tangocu saymazlar.

Sorulması gereken elzem soru: Tüm bu tanımlar kural tanımayan kulak yollarında, müziğin transparan hamurunun insan kalbine dokunmasını engellemiş mi? Aksine, kulaktan kulağa aktarılan ezgilerde, hep bir ağızdan söylenen şarkılarda kolektif bir duyu bilinci yaratmasını hiçbir şekilde engelleyememiş.

Ancak, bu engel tanımazlığa rağmen, siyasetin müzikle ve müziğin siyasetle sınavı hep tekerrür etmiş. Müziği bir araç ya da sembol olarak okumaya alışmış kişiler için yüzyıllar sonra bile bir Kürt şarkıcıya tepki gösterilebilmiş, müziği

salt müzik olarak görebilme yetisi ara ara suya düşürülmüş. Kiliseden operaya, yer altı barlarından, sokaklara, konser salonlarından irili ufaklı sahnelere... Geniş bir yelpazede yankılanan salt ses olma yetisi. Sadece kendi kendisinin sözcüsü olduğu gerçeğinin... Yayılan ses dalgalarının, ekonun, farklı frekansların, susların...

Müzik, öteki yapabilen ve ötekileştirdiklerinin de kendi içinde, kendi hortumunu yaratmasına müsaade eden biricik sanattır. Belki diğer sanatların ötekisi ama her daim onlardan beslenerek, farklı disiplinlerin birleştiricisi. Çünkü unutmamak gerekir ki, ötekileştirmek, kendimizden ve bağlı olduğumuz tarihten de bir parça kaybetmektir. Kendimizden bir kısım feda etmek. İnsan doğası ise kendisinden parçalar törpülendikçe, duygusal anlamda hadım edilmiş gibi hissetmeye başlar.

O hâlde ötekileştirme, siyasi ve kültürel bir hadımdır ve sahneye çıkmasına izin verilmeyen şarkıcılar ya da sansürlenmiş şarkılar da olsa müzik, hadım edilmeye uygun değildir. Bu zorluk, siyasetin müzikle müziğin siyasetle imtihanını daha da büyütür. Biz de, her büyümenin bir yerde kendisini imha edeceğinin kapasitesini hesaba katarak bu çapsız genişlemeyi izleyebilir veya umut edebiliriz.

Öteki sayılan her ezgi de bizim, diyerek ve herkesin notalardan eşit nasibini almasını içtenlikle isteyerek... En az tuz ve su kadar önemli olan müzikten hiçbir şekilde mahrum kalmamak dileğiyle!

Boşluk

Tara Demircioğlu

Fotoğraf

Işığın biraz daha içeri girmesine izin verirsen, orada tüm renkleri bulursun.
Ve sonra o renkleri görmek lanetin olur, insanlara da içlerindeki ışığı ve renkleri anlatıp durursun.

Kiminin artık ışığın gücü yoktur, kiminin ışığı.

O renkler içeride öylece durur.

Çocukluk gibi o karanlığın içinde unutulur.

Büyüdükçe neden hep şu renkler ve içerideki o çocuk unutulur?

Neden?

Hatırlasak, çocukluğun ve renklerin onurunu.

Ah ya hiç unutmamak, çocukluğun ve renklerin bizi bir arada tutuşunu.

İçimizdeki renklerin, bize birbirimizi bulduruşunu.

Kalbin patlayacakmış gibi sevmeyi, ciğerlerin yetmeyecekmiş gibi haykırmayı,

Bedenin sınırsızmış gibi dans etmeyi.

Kim ister ki tüm bu renkleri etrafa savurmadan, bu yeryüzünden gitmeyi?

Kim?*

*Yazan: Ece Nur Ateş

Kusursuzluğun Kusuru *Deneme*

Tuğba Nur Gökdemir

Zamanın neresindeyim? Nerede duruyorum? Nerede durdu zaman? Her şey akıp giderken ben neden zamanın bilmediğim bir yerinde asılı kaldım ki? Asırlar önce yaşamadım mı ben? Bedenini ateşe çevirip yol gösteren, ben değil miydim bunca zifiri karanlıkta kalmışa? Kökleri ateşe uzanan ağacı koruyan, ben değil miydim? Zamandan da hızlı akan ruh kimindi bir zamanlar? Kim tutsak etti şimdi beni, yolunu şaşırılmış yarasalarla dolu bu yeryüzü mağarasına? Kalbimi bulamıyorum, ruhum benden çoktan ayrılmış, zihnim hiçbir sorumu yanıtlamıyor. Ne zaman bitti? Ne zaman başlamıştım ki? Asırlık bir ateş hiç söner mi? Eğer hayata bir mezarlıkta başlarsan aslında her şey çoktan olup bitmiştir ama sen bunu hiçbir zaman anlayamazsın. Çok önceydi, biri öldü. Ölmemesi gereken biri öldü, ben doğdum. Bir ölünün toprağından doğdum ben. Hiç çiçek açmayacak bir mezarlıkta doğdum. Şimdi de hiç çiçek açmayan toprakların üstünde yürüyorum, nefes alıyorum, uyuyorum, uyanıyorum, yaşıyorum ama hissetmiyorum. Bu bir kusur mu? Ben bir kusurdan mı ibaretim? Varlığım bir çiçeği açtıramayacak kadar kusurlu mu? Ya da kusur bende mi yoksa toprakta mı? Tek bir kare var gözümün önünden hiç gitmeyen, kusursuz bir kare! Bana mı ait hatırlamıyorum, o kadar eski. Tek bir kare için nefes alıyorum, belki gerçek olur diye deli bir umut var bir yerlerde. Bu yüzden inatla küstürüyorum çiçekleri. Biliyorum bencillik bu. Ama bu kadar kusurun içinde o öyle kusursuz ve mükemmel duruyor ki kendimi alıkoymuyorum. Varsın çiçekler hiç açmasın, zaman hiç akmasın; varsın ölümler bir daha doğmasın. Ne fark eder? Tek bir kare, kusursuzluğuyla başımı döndürürken Dünya dursa ne fark eder?

Emekliliği Yeni Başlayan Otobüs Duraklarına

Şiir

Enes Turan

Otobüs duraklarında boş valizler taşıyan çiçekçi bir kadın
Yüzüme baktı yanından geçerken
Gençliğinin kıymetini bilmeyen köylüler gibi
Sevdiklerini ceplerinden atlatıyormuş gibi baktı.
Ben artık tanıdığımdan dolayı zorlu çalışma yıllarını
Sesimi çıkarmadan geçip gittim belirsizliğe
Arkamdan ağlayacağını biliyorum anaların
Heyecanlı mey sohbetlerinde aşkı kucağına oturtan,
Her kucağın biçimine giren zalim aşklar ağlayacak
Yakın bir dostum tek gecelik yataklarınızda
Bileklerinizden öğrenmeye başladığınız hazların bir mümessili
Kara taşlarınızın biricik sırdaşıyım.
Oldukça suskunum çünkü,
Gördüğüm aldanmaların bir benzerini
Duyulan iniltilerin sükûnetini
Dilime mühürler bastırmış insanların gölgesinde
Saklamayı bildim, suskunum.
Suskunluğum kaygılarını azaltır
Tanınıp sevmeye çalışan memurların
Yakaları oldukça beyaz olmasına karşın
Yürekleri ve bazı parmakları oldukça şımarıktır.
Sırlar sakladığım gölgelerde zift kokusu var
Oradan arta kalan inşaat molozlarından
Lunaparkların sevincine dahil olamayan çocukluğum
İnsanların kara vakitlerine merhamet uzatıyor.
Çocukluğumdan kalma tüm işkenceleri
Bir dudak kıvrımında yahut nemli bir göz ile anımsıyorum.
Sonra çocukluğumun ufkuna açılan vicdanlara
Sizin merhametsiz gelmelerinizi saklıyorum.
İçimden ümit fişkırıyor, çocukluktan kalma ümit
Ben erginliğimin ketum bilinçliliğiyle
Onu da toprağın altına süzüyorum.
Yalnızca bulaşık yıkarken anımsadığım geçmiş sevdalarımı
Saçıma briyantın gibi bulayıp

Güneřli bir bahar ikindisinde
İçime hapis ediyorum.
Böylece ne çocukluğum ne erginlięim
Üzülmemeyi tadıyorlar bir kez daha
Zigon sehparın çıplaklığında.
Tüm bu moloz kokularının eşliğinde
Boş valizlerle emekliliği bekleyen anaların yanından
Cesur ve başım dik, alnım ak
Vicdanım uykuların sığınağında
Ellerim ceplerimde, saldırmamak için ilçelere
Bana kötü bakan anaların yüreęini tařa evrilterek
Bildiğim sırların üstünden sekerek
Geçiyorum.

Boşluk

Aycan Aluçlu

Şiir

koca bir boşluktu bu paylaştığımız.
iki farklı ucundan tutmuştuk sanki
hiç bırakmamacasına.

ya da boşluk bizi tutmuştu
- emin olamıyorum şimdi -

içimizi doldurmak içindi belki
başlangıçta tüm bu çaba,
varoluşumuzla ilgili bir dertti ya da
çözölsün diye debelenirken
her şey o kadar ani oldu ki

boşluk önce beni çekecek
..diye beklerken

birden

onun düştüğünü duydum

- boşlukta çınlayan bir ses dahi gelmedi -

sisifos bir sabah daha taşımaya dayanamamıştı demek
kayayı yukarıya.
pek çoğumuz için güneş eskisi gibi doğmayacaktı o yüzden.
bir kişi eksiktik artık
tatlı gülüşünü
tatsız dünyamıza sığdırmayı becerememiştik belki de
boşluğa taşmıştı o da
muazzam bir haksızlık duygusuydu bu göğsümü parçalayan
isyan etsem de başta
başa çıkamadığım
en kırılğan yerimizden yakalamıştı gidişi hepimizi
boşluk o yüzden daha da genişledi
bakarken giderek
boşluğa dönüştük biz de
henüz yeterince içine çekemediyse de bizi.

Kendiliğindenliğe Dair

Şiir

Mehmet Ali Dönmez

Ne geceye anlatıp yıldızları kıskandırmalı...
Ne gündüze bahsedip güneşi küstürmeli...
Susmalı bazen...
Konuşmadan haykırmalı,
Dokunmadan sarılmı,
Sevişmeden huzur bulmalı...
Zamanın akışına inat
Dur, demeli yelkovana.
Kürek çekmeden çölün üzerinde
Okyanusa atlamalı belki de cırılçıplak.
Peki;
Ne cesaretle?
Ya da
Hangi delilikle?
Ne desen boş
Ne yapsan boş
Boşluklar içinde doğan bir kendiliğindenlik
Kendiliğinden filizlenen bir yaşanacaklık
Yaşanmak isteyen anılar
Yaşanmak için yalvaran hatıralar
Oysa
Heybem dolu,
Ceplerim boş.
Virgüllerim dolu,
Noktalarım boş.
Pek çok boş şey var
Pek çok boş, dolmayı bekleyen.
Ne oluyor harbiden?
Bu kendiliğindenlik çırpınırken elimde
Ne gücüm dur, demeye yetecek cinsten
Ne hadi, demeye sığar kelimelerimde.
Ve
Zaman şakırken kırbaç gibi zihnimde
Kulağım duyarken yelkovanla akrebin yarışını
Sonsuzluğa uzanan bilet varmış gibi ellerimde
Ümide inandıran insanı...

İnsan, inanmalı, ümit etmeli belki de
Belki de yalnız kalmalı
Boğulurken bu çelişkinin içinde...
Ama elinden tutmalı...
Tutmalı elini...
Tutmalı...
Elini...
Ellerini...
Belki o bile yeterdi...
Bir bende, senden de ben olsun diye.
Bir sende, benden de sen olsun diye.

